

Tastesen: Socialistisk folkeparti har her til anden behandling stillet ændringsforslag om, at valgretsalderen nedsættes til 18 år i stedet for til de 20 år, som regeringen har foreslået. Socialdemokratiet er enig med SF om, at valgretsalderen skal ned på 18 år, så hurtigt der er politiske muligheder herfor, men vi mener ikke, vi kan gå med til en afstemning om 18 års valgretsalder kun 2 år efter, at en folkeafstemning så afgørende gik de 18-årige imod.

Vi kan beklage, at det gik, som det gik, men kendsgerninger er nu engang realiteter, som vi ikke kommer uden om. Vi vil afholde os fra at stemme om SF's ændringsforslag. Når vi ikke stemmer imod, er det, fordi vi i princippet er enige med SF.

Vi vil stemme for regeringens lovforslag om, at valgretsalderen kommer ned på de 20 år. Det er det, som vi for øjeblikket anser for realistisk muligt. Men vi vil gerne spørge regeringspartierne: hvorfor vente med nedsættelsen af valgretsalderen til engang til efter folketingsvalget? Hvis vi ærligt mener, at de 20-årige skal have stemmeret, så lad dem få det ved førstkommande folketingsvalg.

Partiet venstre lovede i 1969, at man hurtigt, hurtigst muligt efter, at 18 års valgretsalderen var faldet, ville gennemføre 20 års valgretsalderen, men som dagbladet Vestkysten skriver: det løfte har venstre svigtet.

Jeg skal her citere en leder fra forleden dag:

„Under valgretsdebatten i sommeren 1969 anbefalede venstres ledelse og et flertal af venstres folketingsgruppe 20 års valgetten og nej til 18 års valgetten. Samtidig forpligtede venstre sig til at arbejde for en hurtig gennemførelse af 20 års valgetten.“

Der kan jo ikke være tvivl om, hvad grundlovsfædrenes mening har været. Deres opfattelse kommer til udtryk i grundlovens § 29; der siger, at der skal være folkeafstemning, og man henviser samtidig til grundlovens § 42, stk. 5, om fremgangsmåden. Jeg vil vove at påstå, at det aldrig har været grundlovsfædrenes mening, at folketingsvalg og folkeafstemninger skulle sammenkædes. Også her deler Vestkysten socialdemokratiets opfattelse, idet man i den førnævnte leder om dette spørgsmål skriver:

„Det er folkeafstemningens mening og

idé, at vælgerne netop skal møde op udelukkende for at tage stilling til det lovforslag, der er til afstemning.“

Socialdemokratiet mener ligesom Vestkysten, at der skal være et særligt motiv for deltagelse i folkeafstemninger, og dette motiv udelukker man ved sammenkædning med folketingsvalget. I det hele taget vil det kunne skabe en uheldig præcedens, hvis man sammenkædede folkeafstemninger og folketingsvalg. Man kunne måske risikere, at det næste blev en sammenkædning af valg og en folkeafstemning om Danmarks optagelse i De europæiske Fællesskaber.

En folkeafstemning, som det er bestemt i grundloven, anser vi i socialdemokratiet for værende så vigtig, at den bør stå for sig selv. Vi henstiller derfor indtrængende til regeringen: lad os få den folkeafstemning først og derefter gerne et hurtigt folketingsvalg.

Vi har stillet nogle spørgsmål om grundlovens fortolkning; der er endnu ikke kommet svar, og vi skal derfor anmode om, at der mellem anden og tredje behandling må blive en kort udvalgsbehandling igen.

På torsdag træffer vi formentlig den endelige beslutning om, at valgretsalderen skal ned på de 20 år. Meddelelse om folketingets vedtagelse oversendes kort tid efter fra folketingets formand til statsministeren, og jeg vil da spørge: — måske kan statsministeren svare på nuværende tidspunkt, selv om også dette indeholdes i de spørgsmål, vi venter svar på: finder regeringen det i overensstemmelse med grundlovens ånd, hvis man venter med udsendelsen af bekendtgørelsen om folkeafstemning i op til 1/2 år efter vedtagelsen herinde? I selve grundlovens tekst er der ikke angivet nogen tidsfrist. Her har grundlovsfædrene ikke været forudseende, sikkert fordi man anså det for noget selvfølgeligt, at en folkeafstemning gennemføres hurtigt efter en beslutning i folketinget.

Socialdemokratiets stilling er altså klar; vi ønsker en hurtig beslutning her i tinget om en 20 års valgretsalder, fulgt op af en hurtig beslutning ved en folkeafstemning, så de 20-årige kan få stemmeret ved det førstkommande folketingsvalg.

Langkilde: Det, det drejer sig om nu, er at gennemføre det lovforslag, der er fremsat om en 20 års valgretsalder. Det må forud-